

Brüssel, 5.4.2018
SWD(2018) 87 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJUHINNANGU KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile:

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest

{COM(2018) 171 final} - {SWD(2018) 88 final}

Kommenteeritud kokkuvõte
Mõjuhinnaang ettepaneku kohta muuta kantserogeenide ja mutageenide direktiivi 2004/37/EÜ lisasid
A. Vajadus meetmete järele
Miks? Mis on lahendamist vajav probleem?
Kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutumine töökohal võib põhjustada vähki, mis on EL 28 liikmesriikides peamine tööga seotud terviseprobleem, kuid ka muid vähiga mitte seotud terviseprobleeme. Selleks, et kaitsta töötajaid selliste riskide eest on EL võtnud vastu kantserogeenide ja mutageenide direktiivi 2004/37/EÜ. Sellega sätestatakse asjakohased nõuded kokkupuute vältimiseks või vähendamiseks ning ohtlike ainete piirnormid töökeskkonnas (OEL, edaspidi „töökeskkonnas kokkupuute piirnormid“). Kantserogeenide ja mutageenide direktiivi on vaja korrapäraselt ajakohastada, et võtta arvesse olemasolevat teavet (sh teaduslikud ja tehnilised andmed). Komisjon on esitanud kantserogeenide ja mutageenide direktiivi ajakohastamiseks kaks seadusandlikku ettepanekut COM(2016)248 ja COM(2017)11, milles käsitletakse 20 kantserogeeni. Esimene neist ettepanekutest on kaasseadusandjate poolt vastu võetud (direktiiv (EL) 2017/2398). Kolmandale ettepanekule lisatud käesolev mõjuhinnaang hõlmab viit keemilist mõjurit, millega puutuvad töökeskkonnas kokku ligikaudu 1 000 000 töötajat.
Mida selle algatusega loodetakse saavutada?
Algatusel on kolm konkreetset eesmärki: - vähendada kokkupuudet kantserogeenide ja mutageenidega Euroopa Liidus; - suurendada teadusekspertiisipõhise ajakohastamisega ELi raamistiku tulemuslikkust; - saavutada kogu ELis töötajate tasakaalustatum kaitse kantserogeenide eest, tagades samas ettevõtjatele suurema selguse ja võrdsed võimalused.
Milline on ELi tasandi meetmete lisaväärtus?
Töökeskkonnas kokkupuute uute piirnormide kehtestamine või III lisas sätestatud kehtivate piirnormide läbivaatamine tagab tööandjatele ja täitevasutustele suurema selguse, lihtsustab ja parandab kantserogeenide ja mutageenide direktiivi järgimist ja selle sätete jõustamist ning seeläbi ka töötajate kaitset. ELi meetmed, millega vähendatakse olemasolevaid töökeskkonnas ohtlike ainete kokkupuute riiklikke piirnorme ja kõrvaldatakse erinevused, aitavad tugevdada kõigi ELi töötajate minimaalset kaitset selles valdkonnas ning luua ELi ettevõtjatele võrdsed tingimused. Üksnes liikmesriikide võetavad meetmed neid probleeme ei lahenda, järelikult on ELi tasandil meetmed selle eesmärgi saavutamiseks vajalikud ja kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikega 3.

B. Lahendused
Milliseid seadusandlikke ja mitteseadusandlikke poliitikavariante on kaalutud? Kas on olemas eelistatud variant? Miks?
Kõnealuste kantserogeenide puhul tehti kindlaks ja jäeti kõrvale mitu poliitikavarianti. Näiteks peeti nende kantserogeenide keelustamist töökohal ebaproportsionaalseks meetmeks ning mitteseadusandlikele suunistele või isereguleerimisele tuginemine ei aitaks oluliselt kaasa tuvastatud probleemide lahendamisele. Viie kantserogeeni puhul põhinesid ettepanekud seadusandlike variantide suhtes (töökeskkonnas kokkupuute piirnormid III lisas) teadlaste, tööandjate, töötajate ja liikmesriikide esindajate arutelude tulemustel. Enamiku kantserogeenide puhul analüüsiti ka rangemaid ja vähem rangeid variante. Välja valitud variantide kohta arvati, et need täiendavad kehtivaid REACH-määruse meetmeid ning on nende suhtes lisaväärtusega. Õiguskindlus tagatakse sidusrühmadele kõige paremini sellega, et kantserogeenide ja mutageenide direktiivis esitatakse selge keemiliste mõjurite loetelu koos töökeskkonnas kokkupuute piirnormidega, mis võimaldab juhtida riske, mis tulenevad kokkupuutest keemiliste kantserogeenidega töökeskkonnas.
Kes millist varianti toetab?
Sotsiaalpartnerid ja liikmesriigid, keda esindab tööohutuse ja tervishoiu nõuandekomitee, toetavad kõiki välja valitud variante. Tööandjate tehniliste või majanduslike probleemide leevendamiseks on ette nähtud üleminekuperioodid – kahe ainerühma (kaadmium ja selle anorgaanilised ühendid ning berüllium ja berülliumi anorgaanilised ühendid) puhul kõigis sektorites ja ühe ainerühma (arseenhape ja selle soolad ning anorgaanilised arseeniühendid) puhul vasesulatussektoris.

C. Eelistatud poliitikavariandi mõju	
Millised on eelistatud poliitikavariandi eelised?	
Eelistatud poliitikavariant tagab parema kaitse enam kui 1 000 000 ELi töötajale ja aitab ära hoida üle 22 000 tööga seotud haigusjuhu. Seega aitab see parandada töötajate ja nende perekondade elukvaliteeti ning vähendada otseseid ja kaudseid isiklike tervishoiukulusid. Sotsiaalkindlustussüsteemid võivad ravikulude vähenemisest ning vähenevast kulust töövõimetusele või ennetähtaegse pensionile jäämisele ja kutsehaigustega seotud hüvitistele. Tööandjad saavad tõenäoliselt kasu vähenenud töölt puudumisest ning paranenud tööviljakusest. Lisaks suurendab töökeskkonnas kokkupuute ELi piirnormide kehtestamine selgust tööandjate ja täitevasutuste jaoks. Komisjoni nimel tehtud uuringust selgub, et suurim eeldatav kasu erinevate sidusrühmade puhul on järgmine: töökeskkonnas formaldehüüdiga kokkupuute piirnormi kehtestamise kasu töötajatele 1–5 miljardit eurot, ametiasutustele 181 miljonit eurot; töökeskkonnas berülliumiga kokkupuute piirnormi kehtestamise kasu ettevõtjatele 15 miljonit eurot.	
Millised on eelistatud poliitikavariandi kulud?	
Teatavate kantserogeenide puhul mõjutab eelistatud poliitikavariant tegevuskulusid ettevõtjate puhul, kes peavad kehtestama täiendavad kaitse- ja ennetusmeetmed. See kehtib eriti formaldehüüdi ning kaadmiumi ja selle anorgaaniliste ühendite kohta. Eelistatud poliitikavariandi puhul oleksid tööstuse kulud 60aastase perioodi vältel seoses formaldehüüdiga hinnanguliselt 1,72 miljardit eurot ja seoses kaadmiumiga 447 miljonit eurot. Formaldehüüdi korral mõjutab see väga suurt arvu ettevõtjaid, samas kui kaadmiumi korral mõjutab see peamiselt suurettevõtjaid. Seega on mõlema aine puhul kulud ettevõtte kohta suhtarvudes üsna tagasihoidlikud. Eelistatud poliitikavariantide paketiga ei teki mingeid täiendavaid teabekohustusi ega suurene ettevõtjate halduskoormus ning samuti on ebatõenäoline, et see tekitaks mingit olulist keskkonnakulu.	
Milline on mõju ettevõtjatele, VKEdele ja mikroettevõtjatele?	
Kaadmiumi- ja arseeniühendite kasutajate seas ei ole VKEd asjaomastes tööstusharudes olulisel määral esindatud, kuid berülliumi, formaldehüüdi ja 4,4'-metüleen-bis(2-klooraaniliin) (MOCA) puhul on olukord vastupidine. Analüüsist nähtub, et VKEde jaoks tekkivad kulud on asjaomaste ettevõtjate puhul mõistlikud. Kõige suuremad kulud tekivad selliste VKEde jaoks, kes kasutavad formaldehüüdi ja berülliumi ning eriti ettevõtjate puhul, kes ei ole veel teinud investeeeringuid, et kaitsta töötajaid kas suletud süsteemi või asendusainete kasutamisega. VKEde kulud jäävad kindlasti alla 1 % nende käibest ning töökeskkonnas kokkupuute piirnormide kehtestamine ei peaks põhjustama VKEde sulgemist ega mõjutama tööhõivet.	
Kas on ette näha märkimisväärset mõju riigieelarvetele ja ametiasutustele?	
Täitevasutustel võivad tekkida täiendavad haldus- ja jõustamiskulud. Siiski ei ole ette näha, et need oleksid olulised. Samas aitab töökeskkonnas kokkupuute piirnormide kehtestamine ELi tasandil vähendada kulusid, mis on seotud piirnormide väljatöötamisega riiklikul tasandil. Haigestumisi ennetades peaks eelistatud poliitikavariant aitama lisaks vähendada liikmesriikide sotsiaalkindlustus- ja tervishoiusüsteemide kulusid.	
Kas on oodata muud olulist mõju?	
Eelistatud poliitikavariantidel on positiivne mõju konkurentsile siseturul, sest väheneks erinevate riiklike piirnormidega liikmesriikides tegutsevate ettevõtjate konkurentsivõime erinevus. Eelistatud poliitikavariandid ei tohiks avaldada olulist mõju ELi ettevõtjate liiduvälisele konkurentsivõimele. Eelistatud poliitikavariandid vastavad enamikul juhtudel kolmandates riikides kehtestatud samaväärsete meetmete madalamale tasemele, mis tähendab, et need meetmed on teostatavad, kajastavad olemasolevaid häid tavasid ning on üsna ambitsioonika eesmärgiga kehtestada rahvusvaheliselt töötajate kaitse kõrge standard. Mõju põhiõigustele on positiivne, pidades eelkõige silmas artiklit 2 (õigus elule) ja artiklit 31 (õigus headele ja õiglastele töötingimustele, mis on töötaja tervise, ohutuse ja väärikuse kohased).	

D. Järeelmeetmed
Millal poliitikameetmed läbi vaadatakse?
Kantserogeenide ja mutageenide direktiivi kavandatud läbivaatamise tulemuslikkust võiks hinnata ELi töötervishoiu- ja tööohutusalase raamistiku hindamise raames, nagu on ette nähtud direktiivi 89/391/EMÜ artikliga 17a. Järgmine hindamine võiks hõlmata ajavahemikku 2017–2022.